

**दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/
आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी
शेतक-यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य देण्याची
योजना सन २००८-०९ मध्ये राबविण्याबाबत...**

महाराष्ट्र शासन

कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक :- आउयो १६०८/प्र.क्र.८९/४अ
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०००३२.
दिनांक :- २१ मार्च, २००९

संदर्भ :-

- १) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, क्रमांक आउयो १६०७/प्रक्र १३९/४अ, दिनांक १० ऑगस्ट २००७.
- २) शासन निर्णय वित्त विभाग क्रमांक अविप्र १००८/प्र.क्र.१४/अर्थसंकल्प ४, दिनांक २८ एप्रिल, २००८,
- ३) शासन निर्णय कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्रमांक अंदाज १००८/प्र.क्र.७२/२ अ, दिनांक १२ मे, २००८,
- ४) शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. बीयुंडी २००८/प्र.क्र.४०/का.७, दि.२० मे, २००८,
- ५) शासन निर्णय कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग समक्रमांक दि.३ जून, २००८,

प्रस्तावना :-

दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी शेतक-यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य देण्याची आदिवासी उपयोजना कृषि विभागामार्फत सन १९९३-९४ पासून राज्यामध्ये राबविण्यात येत आहे. या योजनेतर्गत जमीन सुधारणा, निविष्ठा पुरवठा, पीक संरक्षण औजारे/शेतीची सुधारीत औजारे, बैलगाडी, बैलजोडी, रेडेजोडी, इनवेल बोअरिंग, जुनी विहीर दुरुस्ती, पाईपलाईन व पंपसेट नवीन विहीर इत्यादी बाबींवर अनुसूचित जमातीतील शेतक-यांना अनुदान देण्यात येते. सदर योजना राज्यात सन २००७-०८ मध्ये राबविण्यास संदर्भाधीन दिनांक १० ऑगस्ट २००७ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली होती. योजना सन २००८-०९ मध्ये चालू ठेवण्याकरीता संदर्भाधीन अनुक्रमांक ५ येथील शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली. या योजनेमध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन असून, सद्यःस्थितीत "नवीन विहीर" या घटकाबाबत वित्तीय मान्यता द्यावयाची आहे.

शासन निर्णय :-

१. दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी शेतक-यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य देण्याची आदिवासी उपयोजना सन २००८-०९ मध्ये

राबविण्याकरीता रुपये १७२६.६६ लाख (रुपये सतरा कोटी, सव्वीस लाख, सहासष्ट हजार फक्त)

खर्चास शासनाची वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत "नवीन विहीर" या घटकासाठी रोजगार हमी योजनेंतर्गत सध्या चालू असलेल्या जवाहर विहीर या योजनेला जे आर्थिक निकष वेळोवेळी निर्धारित करण्यात येतील, त्या निकषानुसार अनुदान अनुज्ञेय राहील. त्यानुसार लाभार्थीस रु.७०,०००/- ते रु. १,००,०००/- अनुदान देय राहिल. या घटकाकरीता योजना राबविताना संदर्भाधीन अनुक्रमांक १ येथील शासन निर्णयातील परिशिष्ट २ मधील कार्यपद्धतीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

२. जे लाभार्थी नवीन विहीरी या घटकांचा लाभ घेणार आहेत, त्यांचेसाठी प्रती लाभार्थी अनुदानाची कमाल मर्यादा रुपये १,००,०००/- (रुपये एक लाख फक्त) राहील.

३. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी सविस्तर मार्गदर्शक सूचना कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी निर्गमित कराव्यात या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी पुढील प्रमुख बाबी अंतर्भूत करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

i) प्रत्येक जिल्ह्यांचा विस्तार व फलोत्पादन विकास आराखडा तयार करण्यात येत आहे त्यामध्ये या योजनेचा गरजेनुसार अंतर्भाव करण्यात यावा.

II) या योजनेचे मूल्यमापन त्रयस्थ यंत्रणेकडून (Third party evaluation) करून घ्यावे.

III) वैयक्तिक लाभार्थी निवडतांना महिला लाभार्थींना प्राधान्य देण्यात यावे असे लाभार्थी उपलब्ध न झाल्यास इतर पात्र लाभार्थींची निवड करण्यात यावी.

IV) सन २००७-२००८ मध्ये लाभ घेतलेल्या व सन २००८-०९ मध्ये वैयक्तिक लाभ दिलेल्या लाभधारकांची यादी जिल्हा परिषद, तालुका कार्यालय, पंचायत समिती कार्यालय, जिल्हाधिकारी कार्यालय व प्रकल्प अधिकारी कार्यालयात लावण्यात यावी तसेच इंटरनेटवर उपलब्ध करून देण्यात यावी.

४. उपरोक्त योजना सन २००८-०९ या वर्षामध्ये राबविण्यास **रुपये १७२६.६६ लाख (रुपये सतरा कोटी, सव्वीस लाख, सहासष्ट हजार फक्त)** खर्चाच्या कार्यक्रमासाठी कृषि संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे व या निधीचे जिल्हानिहाय वितरण करण्यास त्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

५ या योजनेवरील खर्च सन २००८-०९ करीता खालील लेखाशिर्षांतर्गत मंजूर असलेल्या तरतुदीतुन भागविण्यात यावा.

लेखाशिर्ष :-

१) मागणी क्रमांक टी-५

२४०१ पीक संवर्धन

पंचवार्षिक योजनेंतर्गत योजना

७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना

(०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत योजना

राज्य योजनेअंतर्गत योजना

(०१) (०२) कृषि विकासविषयक विविध कार्यक्रम (२४०१ २१८४)

३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)

(एकूण रु.१०८३६४०००/-)

- २) मागणी क्रमांक टी-५
२४०१ पीक संवर्धन
पंचवार्षिक योजनेतर्गत योजना
७९६- जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना
राज्य योजनेअंतर्गत योजना
(०२) (०२) शेतीकरीता आदानांचे वितरण/क्षेत्रीय सुधारित अवजारे व उपकरणे
(२४०१ १९६५)
३३ अर्थसहाय्य
(एकूण रु.६४३०२०००/-)

६. हे आदेश आदिवासी विकास विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ १२९३ दिनांक ०२/०३/२००९ तसेच वित्त विभागाच्या क्रमांक संकीर्ण १००६ दिनांक २८ एप्रिल, २००८ अन्वये प्रशासकीय विभागांना दिलेल्या अधिकारांनुसार प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक 20090321165458001 असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

(वि मा बिबलकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन
कृषि पशुसंवर्धन दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

आयुक्त कृषि , महाराष्ट्र राज्य पुणे.
संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, पुणे (१० प्रतीसह)
सर्व विभागीय आयुक्त,
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक,
सर्व संचालक/सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
सर्व विभागीय कृषि सह संचालक
अतिरिक्त आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, नाशिक/नागपूर/ठाणे/अमरावती,
सर्व उप आदिवासी विकास आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व उप आदिवासी आयुक्त,

सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी
सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला,
सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
महालेखापाल महाराष्ट्र ह (लेखा परिक्षा) मुंबई /नागपूर
सर्व सहसचिव/उपसचिव/अवरसचिव/कार्यासन अधिकारी, (कृषि) कृषि व पदुम विभाग
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग मंत्रालय मुंबई ३२
वित्त विभाग व्यय १/अर्थसंकल्प १३, मंत्रालय, मुंबई -३२
नियोजन विभाग, मंत्रालय मुंबई - ३२,
आदिवासी विकास विभाग,
मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव,
मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव,
निवड नस्ती.

शासन निर्णय क्र. आउयो १६०८/प्र.क्र.८९/ ४ अ , दिनांक मार्च,२००९ चे
परिशिष्ट (एक)

दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी
शेतक-यांना शेतीसाठी अर्थसहाय्य देण्याची योजना सन २००८-०९ मध्ये राबविण्याबाबत.

सन २००८-०९ मध्ये राबविण्याकरिता खालीलप्रमाणे सुधारित बाबनिहाय अनुदान देय राहील.

अ.क्र	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	विद्यमान अनुदान मर्यादा	सुधारित अनुदान
१	इनवेल बोअरिंग	१००	रु.२०,००० (बदल नाही)	रु.२०,०००/- च्या मर्यादेत नाबार्डच्या निकषानुसार
२	पंपसंच	१००	रु.२०,००० (बदल नाही)	रु. २०,०००/- च्या मर्यादेत
३	नवीन विहीर	१००	रु.६१५००	रु. ७०,०००/- ते रु.१,००,०००/- च्या मर्यादेत रोहयो अंतर्गत जवाहर योजने नुसार)
४	शेततळे	१००	रु.३५,००० (बदल नाही)	रु.३५,०००/- मृ.सं निकषानुसार
५	परसबाग कार्यक्रम (फ़लोत्पादन विभागाच्या निकषानुसार)	१००	रु.२०० प्रति गुंठा	रु.२००/- प्रती लाभार्थी
६	तुषार/ ठिबक सिंचनसंच पुरवठा	१००	रु.२५,००० (बदल नाही)	रु. २५,०००/- प्रती हेक्टर च्या मर्यादेत